

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מטשטנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת ישראל בן לאה ע"ה הרב אחיעזר הי"ד בן יורם יבדלט"א

משנה ג'

רבינו עובדיה מברטנורא

בכור שנתערב במאה - מתניתין איירי בבכור שבא ליד כהן, ונפל בו מום ביד כהן, ומכרו לישראל במומו. דאי בבכור ביד ישראל קודם שנתנו לכהן, אמאי פוטרים את כולן ממתנות כהונה, לימא ליה כהן, אי בכור הוא - כולה ידידי הוא, אי לא בכור הוא, הב לי מתנתאי. אבל כשכבר בא ליד כהן ומכרו לישראל במומו ונתערב במאה, פוטרים את כולן ממתנות כהונה, דכל חד וחד יכול לדרות את עצמו ולומר לכהן "שלי בכור הוא שמכרו הכהן ופטור מן המתנות", דמן הבכור אין נותנים מתנות, שאין קדושה חלה על קדושה.

אחד שוחט את כולן פוטרים לו אחד - שאי אפשר שלא יהא הבכור אחד מן, ויכול לומר זה הוא.

צריך שירשום - שיעשה בו סימן. שיבינו הכל שיש לכהן או לנכרי שותפות בה. ואם אמר לו - אם אמר כהן לישראל "פרה זו אני מוכר לך חוץ מן המתנות שבה".

פטור - ישראל מן המתנות.

אמר לו - ישראל לחברו טבח, מכור לי בני מעיה של פרה זו.

והיו בהן מתנות - הקיבה, שהיא אחת מן המתנות.

נותן - לוקח זה לכהן.

ואין המוכר מנכה לו מן הדמים - שהרי היה יודע הלוקח שמתנות שם, וזה לא מכר לו את הקיבה.

לקח הימנו במשקל - כך וכך הליטרא, ושקל לו הקיבה. נותנה לו לוקח לכהן, שהרי הגזילה אצלו וצריך להשיב, והטבח ינכה לו מן הדמים, שהרי מכר דבר שאינו שלו. ואם עבר השוחט ולא נתן מתנות מן הבהמה, לא נאטר הבשר באכילה, אבל מנדין אותו. ואפילו כהן שפטור מן המתנות, אם הוא טבח ששוחט ומוכר בשוק, ממתניין לו שתיים ושלוש שבתות, מכאן ואילך מוציאין ממנו מתנות ונותנין אותו לכהנים אחרים. ואם קבע בית מטבחיים, אין ממתנינים לו אלא מוציאין ממנו מיד, ואם לא רצה ליתן מנדין אותו.

בְּכוֹר שיש בו מום, שמותר לשחטו ולאכלו בכל מקום, וכן אין חייבים לתת ממנו לכהן את הזרוע לחיים וקיבה **שְׁנֵי תַּעֲרָב** שהתערבב **בְּמֵאָה** בהמות של חולין, ולא ניתן לזהות את הבכור בתוך שאר הבהמות, **בְּזֵמַן שְׂמֵאָה שׁוֹחֲטִין אֶת כָּלֵן** אם כל בהמה בתערובת שייכת לאדם אחר - **פּוֹטְרִין אֶת כָּלֵן** כל הבהמות שבתערובת פטורים מן המתנות, לפי שכל אחד יכול לטעון ששחט את הבכור, והרי הוא פטור מן המתנות*. **אֶחָד שׁוֹחֵט אֶת כָּלֵן** ואם כל הבהמות שייכות לאדם אחד - **פּוֹטְרִין לוֹ אֶחָד** פטור הוא לתת את המתנות רק מבהמה אחת, שהרי רק מהבכור אינו צריך לתת את המתנות, אך מכל שאר הבהמות כן צריך לתת. **הַשׁוֹחֵט לַכֹּהֵן** בהמתו של הכהן, ושוחט עבור הכהן, או **וְלַנְּכָרִי** השוחט בהמתו של נכרי עבור הנכרי - **פְּטוֹר מִן הַמִּתְּנוֹת** שכן הכהן והגוי פטורים מלתת את המתנות, לפי שכתוב "וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם", ומהמילים 'מאת העם' למדו שאת המתנות מקבלים מהעם (ישראל) ולא מהכהנים, מהעם ולא מגויים. **וְהַמְּשַׁתֵּתֶף עִמָּהוּ** ואדם מישראל שיש לו שותפות בבהמה יחד עם כהן, או גוי - **צָרִיךְ שְׂיַרְשֵׁם** צריך לעשות סימן בבהמה, שידעו האנשים שיש לו שותפות בבהמה עם כהן, או גוי, ולכן הוא פטור מן המתנות, וכך לא יחשדו בו שגוזל הוא את המתנות מהכהנים. **וְאִם אָמַר** הכהן כשמכר את הבהמה לישראל: **חוץ מן המתנות** היינו שמוכר לו את הבהמה חוץ מהזרוע הלחיים והקיבה - **פְּטוֹר מִן הַמִּתְּנוֹת** פטור הישראל מלתת את המתנות לכהן, לפי שחלקים אלו אינן שלו, וכן אין הוא צריך לשלם בעבורם לכהן שמוכר לו את הבהמה. אם **אָמַר** הישראל לקצב: **מִכַּר לִי בְּנֵי מַעִיָּה שֶׁל פָּרָה** ששחטת, **וְהָיוּ בָּהֶן מִתְּנוֹת** והרי בתוך בני המעיים נמצאת גם הקיבה - **נוֹתֵן לַכֹּהֵן** חייב הקונה לתת את הקיבה לכהן, **וְאִינוּ מְנַפֵּה לוֹ** לקצב **מִן הַדָּמִים** היינו שצריך הישראל לשלם לקצב גם עבור הקיבה, לפי שידע הלוקח שהקיבה נמצאת בתוך בני המעיים ויש לתת אותה לכהן. ברם אם **לָקַח** קנה הישראל **הַיָּמִינוּ** מהקצב **בְּמִשְׁקָל** היינו ששקל לו הקצב כל חלק מבני המעיים במחיר נפרד, ובתוך כך שקל לו גם את הקיבה - **נוֹתֵן לַכֹּהֵן** נותן הקונה את הקיבה לכהן, **וּמְנַפֵּה לוֹ** לקצב **מִן הַדָּמִים** היינו שאינו משלם לקצב עבור הקיבה, שהרי הקיבה שייכת לכהן ולא לקצב, והיותו והקצב שקל את הקיבה בנפרד, והכניס אותה לחשבון הכללי של הלוקח, לכן הלוקח מנכה לקצב את דמי הקיבה מהחשבון**.

*בגמרא מבואר שאם הבכור היה אצל הישראל קודם שנתן אותו לכהן, אין הבהמות נפטרות מן המתנות, לפי שיכול הכהן לטעון על כל בהמה, אם זהו הבכור הרי הוא שלי, ואם אינו בכור, הרי חייבים לתת ממנו את המתנות, ולכן מסיקה הגמרא שבמשנתנו מדובר שכבר נתן הישראל את הבכור לכהן, והכהן מכר אותו לישראל (ולפי שיש בבכור מום ניתן לעשות כן) ואח"כ התערבב הבכור בתוך מאה בהמות אחרות, ובכגון זה אם כל בהמה בתערובת שייכת לאדם אחר כולן נפטרות מן המתנות

**והדין הוא, שקצב שאינו נותן את המתנות לכהן, מותר לאכול מהבשר שמוכר, אך הוא חייב נידוי על שגזל את הכהנים מן המתנות שמגיעות להם.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל מורי אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווזאפ ולהנצחות ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ד

רבינו עובדיה מברטנורא

מין הפרק של ארכובה- הנמכרת עם הראש.

עד כף של יד- עצם רחב של כתף שקורין אספלדון. והן שני עצמות, העצם האמצעי דהיינו מין הפרק של ארכובה הנמכרת עם הראש עד מקום שכנגדו בגמל ניכר, והעצם העליון המחובר לגוף. והזרוע הימני בלבד הוא שנותנים לכהן, דכתיב (דברים י"ח) "ונתן לכהן הזרוע", המיומן שבזרוע.

והוא של נזיר- כלומר, וכן זרוע בשלה האמור בנזיר, כך ניטלת.

וכנגדו ברגל שוק- האמור בשלמים, נמי הוי שני עצמות מין הפרק של ארכובה עד בוקא דאטמא דהיינו כל הירך.

טובך של רגל- היינו פרק שבין הקולית ועצם האמצעי. ואין הלכה כרבי יהודה.

הפרק של לחי- אצל הצדעים. וחותר כלפי מטה עד פיקה של גררת. עד שיפוי כובע שהיא פקעיתה ופתחה של קנה, דהיינו לחיים התחתונות עם הלשון. פירוש אחר, פיקה של גררת טבעת הגדולה של קנה שעשויה עגולה כפיקה. ופיקה היא עגולה ככדור ובתוכה נקב שתוחבות הנשים בפלך להכבידו כשטוות בו.

גַּר שְׁנֵתְגִיר וְהִיתָה לוֹ פְּרָה, אִם נִשְׁחָטָה עַל יַד יִשְׂרָאֵל עַד שֶׁלֹּא נִתְגִּיר לִפְנֵי שֶׁהִתְגִּיר - פְּטוּר מִלִּתֵּת אֶת הַזְּרוּעַ הַלְחִיִּים וְהַקִּיבָה, לִפְיֵי שֶׁבִּעַת הַשְּׁחִיטָה עֲדִיין הִיָּה גוֹי, שֶׁפְּטוּר מִן הַמִּתְנּוּת, בְּרֵם אִם נִשְׁחָטָה הַפְּרָה מִשְׁנֵתְגִיר לְאַחַר שֶׁהִתְגִּיר - חֲבִיב לִתֵּת אֶת הַמִּתְנּוּת לִכְהֵן, כְּמוֹ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל סָפֵק אִם יֵשׁ סָפֵק מִתִּי נִשְׁחָטָה הַפְּרָה, לִפְנֵי שֶׁהִתְגִּיר, אוֹ לְאַחַר שֶׁהִתְגִּיר - פְּטוּר מִלִּתֵּת אֶת הַמִּתְנּוּת, עַפְ"י הַכֹּלל שֶׁהַמּוֹצִיא מִחֲבָרוֹ עָלָיו הֶרְאָיָה הֵינּוּ שֶׁהַכֹּהֲנִים הַתּוֹבְעִים לִקְבֹּל אֶת הַמִּתְנּוּת מִן הַפְּרָה, צְרִיכִים לְהִבִּיא רֵאִיָּה, שֶׁהַפְּרָה נִשְׁחָטָה לְאַחַר שֶׁהִתְגִּיר. אִיזְהוּ הַזְּרוּעַ מַה נִּקְרָא זְרוּעַ, שְׁאוֹתוֹ צְרִיךְ לִתֵּת לִכְהֵן מִן הַפְּרָק שֶׁל אֲרָפוֹבָה מִהַבְּרֵךְ הַתַּחְתּוֹנָה עַד כַּף שֶׁל יָד עַד כַּף הַיָּרֵךְ, הֵינּוּ שֶׁצְרִיךְ לִתֵּת אֶת הַשּׁוֹק וְהַקּוֹלִית, שֶׁל הַרְגֵל הַקִּדְמִית, הַיְמָנִית וְהוּא שֶׁל נְזִיר וְזֶהוּ גַם הַזְּרוּעַ שֶׁצְרִיךְ לְהִבִּיא הַנְּזִיר, כְּמוֹ שֶׁנִּכְתַּב בְּנְזִיר "וּלְקַח הַכֹּהֵן אֶת הַזְּרוּעַ הַשְּׁלֵמָה מִן הָאֵיל" (בְּמִדְבָר ו, ט). וְכִנְגְדוֹ בְּרֵגֶל - שׁוֹק וְאוֹתוֹ הַחֲלֵק בְּרֵגֶל, הֵינּוּ הַשּׁוֹק וְהַקּוֹלִית, שֶׁצְרִיךְ לְהִבִּיא הַנְּזִיר מִהַרְגֵל הַקִּדְמִית, יֵשׁ לִתֵּת בְּקִרְבָּן שְׁלָמִים לִכְהֵן, רַק שֶׁבְּמִקּוֹם מִהַרְגֵל הַקִּדְמִית, נוֹתְנִים אֶת הַשּׁוֹק וְהַקּוֹלִית, שֶׁל הַרְגֵל הָאַחֲרוּרִית הַיְמָנִית. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שׁוֹק - מִן הַפְּרָק שֶׁל אֲרָפוֹבָה, עַד סִבְךָ שֶׁל רֵגֶל הֵינּוּ שֶׁלְדַעַת רַבִּי יְהוּדָה יֵשׁ לִתֵּת בְּקִרְבָּן שְׁלָמִים לִכְהֵן רַק אֶת הַשּׁוֹק לְלֹא הַקּוֹלִית. אִיזְהוּ לְחִי מַהִי הַלְחִי שִׁישׁ לִתֵּת לִכְהֵן מִן הַפְּרָק שֶׁל לְחִי מִהַלְחֵי הַתַּחְתּוֹנָה עַד פְּקָה שֶׁל גְּרָגְרָת עַד הַטְּבַעַת הָעֲלִיוֹנָה שֶׁבְּקִנָּה, שֶׁהִיא עֲגוּלָה כְּמוֹ פִּיקָה (וְעִיין בְּרַב מִבְּרֵטְנוֹרָא שֶׁמִּסְבִּיר מַהִי פִּיקָה).